

www.xenesglosses.eu

Η Ευρωπαϊκή Ένωση τη χαρακτηρίζει “αξία υπέρ του διαπολιτισμικού διαλόγου, της κοινωνίας και της ευημερίας”, ενώ οι “πολέμιοι” της θεωρούν πως απλά ... ταλαιπωρεί το μυαλό. Έρευνες των τελευταίων ετών, ωστόσο, καταρρίπτουν το τελευταίο αυτό επιχείρημα, τοποθετώντας το στη σφαίρα των “μύθων” που περιβάλλουν τη γλωσσομάθεια και ιδιαίτερα την πολυγλωσσία.

Η γλωσσομάθεια είναι ένα απολύτως απαραίτητο εφόδιο, αλλά υπάρχει ένα πρόβλημα. Υπάρχουν πολλοί μύθοι, όπως ότι ‘ταλαιπωρεί το μυαλό’, ‘οι πολύγλωσσοι δεν μαθαίνουν καμιά γλώσσα καλά’ και πως ‘μόνο τα παιδιά μπορούν να μάθουν καλά μια ξένη γλώσσα’. Η έρευνα των τελευταίων ετών, ωστόσο, ανατρέπει τους μύθους αυτούς” εξηγεί στο ΑΜΠΕ ο Νίκος Σηφάκις, επίκουρος καθηγητής στη Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ), ο οποίος θα μιλήσει απόψε, στη Θεσσαλονίκη, σε εκδήλωση του Βρετανικού Συμβουλίου για την πολυγλωσσία.

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με τον κ. Σηφάκι, μαθαίνουμε τις αποκαλούμενες σημαντικές ξένες γλώσσες, με τα αγγλικά να κατέχουν τα “σκήπτρα” με ποσοστό 86%, ενώ στη δεύτερη θέση έρχονται τα γερμανικά με 6%.

Επίσης, τα στοιχεία από το Δίκτυο Ευρυδική (Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πληροφόρησης για την Εκπαίδευση) δείχνουν ότι στη χώρα μας, πάνω από το 90% του πληθυσμού πιστεύει ότι τα αγγλικά είναι η πιο χρήσιμη γλώσσα μετά τη μητρική. Μάλιστα, οι μισοί εξ αυτών λένε ότι έχουν επαρκή γνώση της αγγλικής, αν και τα στοιχεία από τα τεστ πιστοποίησης δείχνουν ότι η Ελλάδα, σε πτυχία επιπέδου Lower είναι 50η σε 67 χώρες, με ποσοστό επιτυχίας 57%, και 31η σε 31 χώρες, με ποσοστό 46%, στα πτυχία επιπέδου Proficiency. Αυτό, κατά τον κ. Σηφάκι, δείχνει αφενός μεν ότι οι Έλληνες έχουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στον εαυτό τους σε σχέση με την πραγματική τους γνώση, αφετέρου δε ότι ο χαρακτήρας τους είναι τέτοιος ώστε μπορούν να επικοινωνήσουν. “Υπάρχουν πολιτισμικοί και ιστορικοί λόγοι γι’ αυτό. Κυρίως, ξέρουμε ότι με τα ελληνικά δεν μπορείς να επικοινωνήσεις στο εξωτερικό, γι’ αυτό

και μεγαλώνοντας σ' αυτό το περιβάλλον είναι λογικό να είμαστε πιο ανοιχτοί" εξηγεί.

Στον αντίποδα, οι Άγγλοι, που δεν έχουν πρόβλημα επικοινωνίας στο εξωτερικό, υιοθετούν συχνά μια στάση απαξίωσης ή αδιαφορίας απέναντι στην εκμάθηση ξένων γλωσσών, "αναγκάζοντας" την κυβέρνησή τους να ξεκινήσει ολόκληρη καμπάνια για να πειστούν οι πολίτες να μάθουν τουλάχιστον μια ξένη γλώσσα.

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα την αγγλική γλώσσα, ο κ. Σηφάκης παρατηρεί πως κατέχει μια παγκόσμια μοναδικότητα, αφού "είναι η μόνη που δεν 'ανήκει' στους φυσικούς ομιλητές της, υπό την έννοια ότι το σύνολό τους δεν ξεπερνά τα 500 εκατομμύρια, ενώ μόλις πέρυσι, στην Κίνα προστέθηκαν 300 εκατομμύρια μαθητές αγγλικής γλώσσας!".

Η Ευρώπη των 27 κρατών και των 23 γλωσσών

Οι επίσημες γλώσσες στην Ευρώπη των "27" είναι 23 (βουλγαρικά, τσεχικά, δανικά, ολλανδικά, αγγλικά, εσθονικά, φινλανδικά, γαλλικά, γερμανικά, ελληνικά, ουγγρικά, ιρλανδικά, ιταλικά, λεττονικά, λιθουανικά, μαλτέζικα, πολωνικά, πορτογαλικά, ρουμανικά, σλοβακικά, σλοβενικά, ισπανικά, σουηδικά).

Τα γερμανικά είναι η ευρύτερα ομιλούμενη μητρική γλώσσα στην ΕΕ με περίπου 90 εκατομμύρια φυσικούς ομιλητές ή το 18% του πληθυσμού της ΕΕ (επίσημα στοιχεία 2008). Τα αγγλικά, τα ιταλικά και τα γαλλικά είναι η καθεμία μητρική γλώσσα πληθυσμών 60-65 εκατομμυρίων πολιτών της ΕΕ (12-13% του συνολικού πληθυσμού). Όμως, εκτιμάται πως το 38% των πολιτών της ΕΕ έχουν τα αγγλικά ως πρώτη ξένη γλώσσα, ποσοστό πολύ μεγαλύτερο αυτών που μιλούν τα γερμανικά ή κάποια άλλη γλώσσα. Περίπου το 14% των πολιτών της ΕΕ έχουν ως πρώτη ξένη γλώσσα τα γαλλικά ή τα γερμανικά.

Το Ευρωβαρόμετρο, η υπηρεσία ερευνών και αναλύσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έχει πραγματοποιήσει δύο έρευνες για τις γλωσσικές γνώσεις των Ευρωπαίων πολιτών και τη στάση τους απέναντι στην εκμάθηση ξένων γλωσσών: το 2001 και το 2006. Στην τελευταία, το 28% των ερωτηθέντων απάντησαν ότι γνωρίζουν άλλες δύο γλώσσες εκτός από τη μητρική τους. Συνολικά το 84% δήλωσαν ότι πιστεύουν πως κάθε πολίτης της ΕΕ πρέπει να μιλάει μια γλώσσα εκτός από τη μητρική του και περίπου οι μισοί θεωρούν ότι πρέπει να γνωρίζει άλλες δύο. Το 68% θεωρούν τα αγγλικά ως σημαντικότερη ξένη γλώσσα και

ακολουθούν τα γαλλικά (25%) και τα γερμανικά (22%).

Η ΕΕ, στο πλαίσιο της προώθησης της γλωσσικής και πολιτισμικής πολυμορφίας των λαών της, έχει θέσει ως στόχο ήδη εδώ και αρκετά χρόνια τη δυνατότητα να μιλούν οι πολίτες της με ευχέρεια δύο γλώσσες εκτός της μητρικής τους.

“Οι βασικοί άξονες της ευρωπαϊκής πολιτικής είναι τρεις: πολυγλωσσία, πολυπολιτισμικότητα και διαπολιτισμικότητα” σημειώνει ο κ. Σηφάκις, εξηγώντας το πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής στο συγκεκριμένο τομέα.

“Πρέπει να μάθουμε όλοι πολλές γλώσσες, όχι κατ’ ανάγκη τέλεια, με σκοπό να επικοινωνήσουμε έξω από τη χώρα μας. Στην Ευρώπη, η τοπικότητα έχει μεγάλη σημασία άρα έχει σημασία να την ανατρέψεις και να κοιτάξεις έξω από τη δική σου χώρα” συμπληρώνει.

Σύμφωνα με τον ίδιο, το Συμβούλιο της Ευρώπης και η ΕΕ προσφέρουν μια σειρά από μοναδικά “εργαλεία” για την προώθηση της γλωσσομάθειας, όπως ο ευρωπαϊκός φάκελος γλωσσών και το γλωσσικό διαβατήριο, ενώ οι νέες τεχνολογίες “έχουν κάνει τους περισσότερους χρήστες επαρκείς γνώστες της αγγλικής γλώσσας”.

Εν κατακλείδι, θα μπορούσε να πει κανείς ότι η γλωσσομάθεια και δη η πολυγλωσσία θα μπορούσαν να αποτελέσουν κομβικό στοιχείο στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων του 21ου αιώνα, που είναι ο ψηφιακός εγγραμματισμός, η αποτελεσματική επικοινωνία και η υψηλή παραγωγικότητα, καταλήγει ο κ. Σηφάκις.

Σ.Π.

© ΑΠΕ-ΜΠΕ ΑΕ